

Opgave 4 Zelfstandigen niet solidair?

uit een krant:

Op de Nederlandse arbeidsmarkt zijn steeds meer zelfstandige ondernemers zonder personeel (zzp'ers) actief. Deze groep Nederlanders werkt niet in loondienst bij een werkgever maar werkt voor eigen rekening voor opdrachtgevers. Je komt zzp'ers in alle sectoren tegen: van de bouwsector en de zorg tot de advocatuur. In 2008 waren er 810 duizend zzp'ers, wat overeenkwam met 9% van de werkzame beroepsbevolking. Dat aantal is in tien jaar tijd, zowel in economisch slechte tijden als in economisch goede tijden, sterk gegroeid.

De solidariteit binnen het stelsel van sociale zekerheid in Nederland komt onder druk te staan door de groei van het aandeel zzp'ers binnen de werkzame beroepsbevolking. In de eerste plaats gelden voor zzp'ers geen verplichte collectieve verzekeringen tegen arbeidsongeschiktheid en ziekte, zoals die er wel zijn voor werknemers. Particuliere verzekeringen zijn duur, en daarom verzekert een grote groep zzp'ers zich niet. In de tweede plaats gelden er belastingvoordelen voor zzp'ers, waardoor zij minder bijdragen aan collectieve regelingen zoals de bijstandsuitkering en het basispensioen voor ouderen (AOW).

Gebruik het krantenartikel en bron 1.

- 2p **16** Leg aan de hand van de grafiek uit dat het aandeel van de zzp'ers binnen de werkzame beroepsbevolking is gegroeid in 2017 ten opzichte van 2008.

In economisch goede tijden komt het vaak voor dat werknemers hun baan in loondienst verruilen voor het zelfstandig ondernemerschap. Ook in laagconjunctuur zijn er werknemers die deze stap zetten.

- 1p **17** Leg uit waarom werknemers in een laagconjunctuur zouden kiezen voor zelfstandig ondernemerschap.

De buurmannen Zacharia (53 jaar) en Willem (50 jaar) werken allebei in de bouwsector. In 2018 was er een sterke productiegroei in deze sector en gaf Zacharia zijn baan in loondienst op. Hij werd zzp'er in de bouw, terwijl Willem ervoor koos werknemer te blijven. De bouw kent een cao met een bedrijfspensioen.

Zacharia en Willem hebben het krantenartikel gelezen en zijn met elkaar daarover in discussie geraakt.

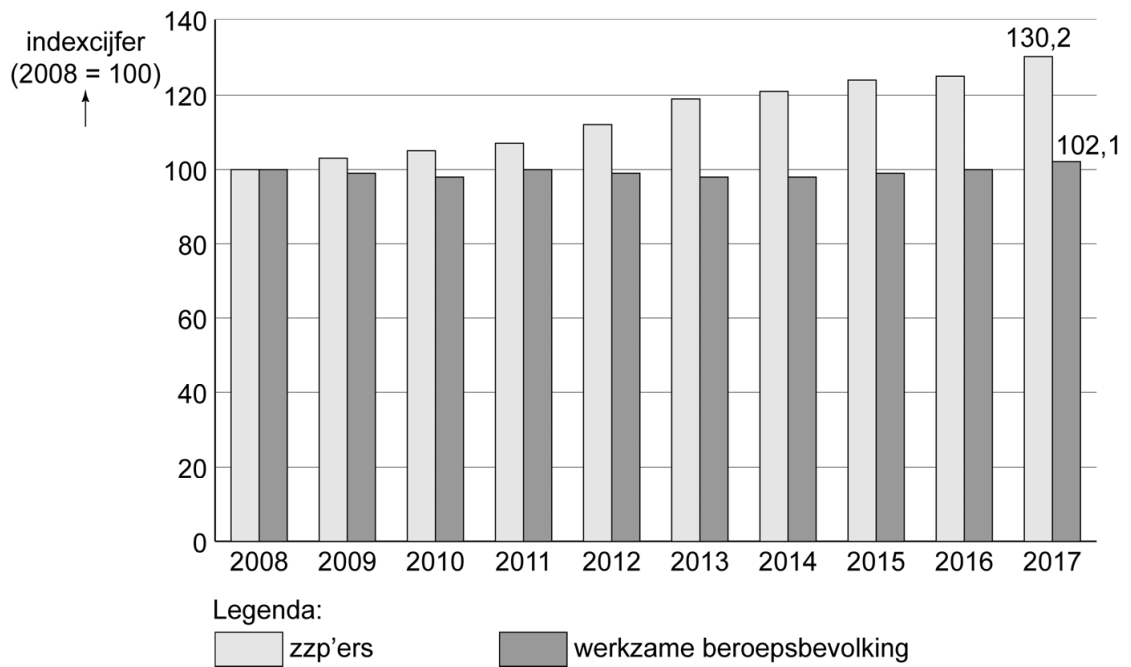
- Uitspraak 1 – Zacharia: “Ik begrijp niet dat jij werknemer blijft. Mijn inkomen is dankzij de groei in de bouwsector hoger dan dat van jou. Mijn inkomen past zich snel aan de marktsituatie aan. En dan heb ik ook nog belastingvoordelen die jij niet hebt.”
- Uitspraak 2 – Willem: “Ik blijf liever werknemer. Dan weet ik beter waar ik financieel aan toe ben en bovendien ben ik verzekerd tegen arbeidsongeschiktheid en ziekte. Jij mag dat zelf regelen, wat je trouwens nog steeds niet hebt gedaan. En dat terwijl het werken in de bouw niet zonder gevaren is....”
- Uitspraak 3 – Zacharia: “Particuliere verzekeringsmaatschappijen werken met risicogroepen waar ze de premies op afstemmen. Dan is de zelfstandige advocaat beter af dan ik. Er zijn overheidsplannen om te komen tot een verplichte collectieve verzekering tegen arbeidsongeschiktheid en ziekte voor alle zzp'ers in Nederland. Daar wacht ik op, omdat dat veel gunstiger is voor mij. Leve de verplichte solidariteit!”
- Uitspraak 4 – Willem: “Solidair? Jij hebt over enkele jaren net zoveel pensioen als ik, zonder dat je daarvoor betaalt. Dat noem ik geen solidariteit.”
- Uitspraak 5 – Zacharia: “Wat je nu zegt over pensioen klopt niet. Je vergist je!”

Gebruik uitspraak 1.

- 2p 18 Leg uit waarom de beloning van de zzp'er zich sneller aan de marktsituatie aanpast dan het loon van de werknemer.

- Gebruik uitspraak 2 en uitspraak 3.*
- 2p **19** Maak van onderstaande zinnen een economisch juiste tekst.
 Zacharia onderbouwt uitspraak 3 als volgt:
 Bij een verplichte collectieve verzekering is de verzekeringspremie lager dan bij een particuliere verzekering
- omdat de verhouding $\frac{\text{verzekerden met hoog risico}}{\text{verzekerden met laag risico}}$... (1) ... is,
 - en daardoor is de gemiddelde schade-uitkering per verzekerde ... (2)
- Kies uit:
 bij (1) lager / gelijk / hoger
 bij (2) lager / gelijk / hoger
- Gebruik uitspraak 4 en uitspraak 5.*
- 2p **20** Geef twee argumenten namens Zacharia waarom uitspraak 4 van Willem onjuist is.
- Gebruik bron 2.*
- 3p **21** Bereken hoeveel minder Zacharia als startende zelfstandige betaalt aan inkomensheffing vergeleken met Willem als ze beiden € 33.333 per jaar zouden verdienen. Je hoeft geen rekening te houden met andere aftrekposten dan in de bron genoemd.

bron 1 indexcijfers zzp'ers en werkzame beroepsbevolking¹⁾

noot 1 Zzp'ers behoren, naast werknemers en andere zelfstandige ondernemers, tot de werkzame beroepsbevolking.

bron 2 de inkomensheffing

Het belastbare jaarinkomen van de zzp'er

Zzp'ers betalen over het belastbare jaarinkomen (de belastbare winst) in box 1 inkomensheffing. Voor hen zijn er extra aftrekposten, namelijk ondernemersaftrek en mkb-vrijstelling, die niet gelden voor werknemers.

A	Bruto-jaarinkomen
B	Aftrekposten a) en b) a) <i>Ondernemersaftrek</i> – <i>Zelfstandigenaftrek</i> : € 7.280 – <i>Startersaftrek</i> : € 2.123 b) <i>Mkb-vrijstelling</i> : 14% van het bruto-jaarinkomen nadat dit is verminderd met de ondernemersaftrek
C = A-B	Belastbaar jaarinkomen

Belastingtarieven box 1 in 2018

belastbaar jaarinkomen	percentage
€ 0 t/m € 20.142	36,55%
€ 20.143 t/m € 68.507	40,85%
€ 68.508 of meer	51,95%

Heffingskortingen in 2018

Algemene heffingskorting	€ 2.203
Arbeidskorting ¹⁾	€ 2.220

noot 1 Arbeidskorting voor de gehele werkzame beroepsbevolking